

Chodíte s vaším dítětem mezi české děti, když nedochází do mateřské školy?

ANO

NE

Pokud ano

Kam s dítětem chodíte mezi české děti?

.....

.....

.....

.....

Kde podle se podle vás má vaše dítě naučit česky? (Hodící se odpověď zakroužkujte, pokud se hodí více odpovědí, tak je očísľujte.)

- A. Mateřská škola
- B. Základní škola
- C. České kluby a kroužky
- D. U české „hlídací tety“

Předpokládáte, že se vaše dítě v dospělosti vrátí do Vietnamu?

ANO

NE

Uvažujete vy o návratu do Vietnamu?

ANO

NE

Příloha č. 2

Các bậc phụ huynh kính mến,

Tôi rất mong muốn quý vị giúp đỡ trả lời một số câu hỏi ngắn sau đây về sự phát triển tiếng Tiệp ở con cái quý vị để làm luận văn tốt nghiệp về sự phát triển tiếng Tiệp của trẻ em thuộc các dân tộc khác. Sự giúp đỡ của quý vị là phần thưởng rất lớn đối với tôi.

Người trả lời không cần ghi tên họ và mọi thông tin nhận được sẽ không sử dụng vào mục đích khác ngoài luận văn tốt nghiệp của tôi.

Xin cảm tạ quý vị đã dành thời gian trả lời các câu hỏi.

Koukalová Petra

Con cái quý vị có đi mẫu giáo không?

(Xin khoanh tròn vào câu trả lời thích hợp)

Có

Không

Các cháu thường xuyên đi mẫu giáo?

Có

Không

Quý vị mang con theo khi đến nơi làm việc thay vì cho các cháu đi mẫu giáo?

Có

Không

Nếu có xin giải thích tại sao?

.....

.....

.....

.....

.....

Quý vị cùng con cái vẫn chơi với trẻ em Tiệp khi các cháu không phải đến lớp mẫu giáo?

Có

Không

Nếu có thì quý vị cùng con cái thường đi đâu với trẻ em người Tiệp?

.....
.....
.....
.....

Theo quý vị thì con cái quý vị học được tiếng Tiệp ở đâu? (Xin khoanh tròn vào câu trả lời thích hợp hoặc đánh dấu theo thứ tự nếu có nhiều đáp án)

- A. Tại trường mẫu giáo
- B. Tại trường phổ thông
- C. Tại các nhóm, các câu lạc bộ của Tiệp
- D. Tại nhà các bà trông trẻ

Quý vị có cho rằng, khi trưởng thành, con cái quý vị sẽ quay trở về Việt nam?

Có

Không

Quý vị có suy nghĩ sẽ trở về Việt nam không?

Có

Không

Příloha č. 3

Vážená paní ředitelko, vážená paní učitelko,

obracím se na Vás s prosbou o vyplnění mého krátkého dotazníku týkajícího se Vaší zkušenosti s osvojováním českého jazyka u vietnamských dětí. V dotazníku zjišťuji, co podle Vás nejvíce ovlivňuje osvojení a uplatnění českého jazyka u vietnamských dětí.

Výsledky anonymního dotazníku nebudou nijak zneužity, využiji je pouze v mé diplomové práci.

Velice Vám děkuji za čas, který věnujete mému dotazníku.

Koukalová Petra

Máte z praxe zkušenosti s integrací vietnamských dětí do kolektivu MŠ?

(Hodící se odpověď zakroužkujte)

ANO

NE

Dochází zapsané vietnamské děti do MŠ pravidelně?

ANO

NE

Který z níže uvedených faktorů podle vašich zkušeností nejvíce ovlivňuje osvojení, rozvoj a uplatnění českého jazyka u vietnamských dětí.

Jednotlivé faktory očísľujte 1 – 4. (1 je označení pro nejvíce ovlivňující faktor, jednotlivá čísla se neopakují)

- A. Věk dítěte
- B. Docházka dítěte do mateřské školy
- C. Trávení času mimo mateřskou školu s českou „tetou na hlídání“
- D. Rodina dítěte

Realizujete cílené činnosti zaměřené na rozvoj slovní zásoby a komunikativních kompetencí dětí jiné národnosti? Pokud ANO realizujete činnosti skupinově nebo individuálně?

ANO

NE

.....
.....

Příloha č. 4

I.

Medvídek Brumla má nového kamaráda

Charakteristika integrovaného celku

Seznámení se s novými kamarády. Seznámení nových dětí s prostředím MŠ. Zvládnout bez problému adaptační období za pomoci podmínek, které urychlí a usnadní proces adaptace. Nové děti se seznámí se základními pravidly, hodnotami a normami naší společnosti, MŠ

i třídy. Zaměříme se na seznámení s pravidly chování v šatně a v umývárně. Starší děti pomáhají novým dětem s poznáváním prostředí a návyků. Děti se budou podílet a spolupracovat na tvorbě společných pravidel třídy.

Očekávané výstupy

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí
- osvojit si pravidla a návyky týkající se šatny a oblékání
- zvládnout sebeobsluhu, základní hygienické návyky a pracovní úkony
- respektovat potřeby jiného dítěte
- komunikovat s druhými bez zábran, navazovat dětská přátelství
- zvládnout odloučení od rodičů a blízkých na určitou dobu
- osvojit si a prohloubit slovní zásobu v oblasti oblečení a hygieny

Vzdělávací cíle

- osvojení základních poznatků a dovedností pro podporu bezpečí, zdraví a osobní pohody
- osvojení si základních stanovených pravidel
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností pro navazování vztahů
- získání a rozvoj pocitu sounáležitosti ke skupině, společnosti
- rozvoj slovní zásoby a komunikativních kompetencí

Návrh činností

1. týden

V šatně

NÁMĚTY K ROZHOVORU

- co všechno by si medvídek Míša (nový kamarád) měl přinést do šatny a proč
- povídání nad obrázky i jednotlivými kusy dětského oděvu jejich pojmenování a určení významu
- opakování postupu při oblékání
- děti seznamují medvídku Míšu i nové kamarády s pravidly v šatně, společně je upravujeme
- kdy si co oblékáme

VÝTVARNÉ ČINNOSTI

- oblečená postava – kresba tuší, malba akvarelem, rozvoj graf. typu postavy
- pyšná košilka (tričko) – obkreslení šablony, malba temperou, po zaschnutí kresba potisku černým fixem
- ponožka – šablona, natření lepidlem a posypání solí, zapouštění barev
- svetr (mikina) – vylepení plochy vlnou nebo kousky látky
- co patří do šatny (společná kniha) – každé dítě kreslí jednu z potřebných věcí, pak skládáme do knihy a tvoříme desky
- velký nákup (příloha č. 7) – děti z letáků vystřihují oblečení a lepí ho na papír

GRAFOMOTORIKA

- malé děti – kresba klubka vlny na svetr - voskovkou na velké ploše na zemi
- starší děti – „zdobení“ svetru čarami s různým sklonem

LITERÁRNĚ DRAMATICKÉ ČINNOSTI

- dramatizace pohádky O pyšné noční košilce (Povídání o pejskovi a kočičce)
- prohlížení knih a encyklopedií s oblečením
- Uši v pozoru (příloha č. 7)
- Básničky – Při oblékání, Paci, Oblékání košilky

Při oblékání
Do tunelu jede vlak,
pomaličku, tak a tak.
Kudy kudy cestička,
už je venku ručička (nožička).

Paci
Paci paci ručičky,
ťapi ťapi nožičky.
Ten, kdo dobře zvedá,
může si hrát na medvěda.
Pojďte děti, brum brum brum,
zabručet všem medvědům.

Oblékání košilky (Michal Černík)
Knoflík volá: Kudy?
Dírka volá: Tudy.
Zapínají košilku,
už to bude za chvíli.

DIDAKTICKÉ HRY

- Balíme se do školky, na výlet (příloha č. 7) – nabalování věty
- Co nám chybí? (příloha č. 7)
- Malý popleta (příloha č. 7)
- Telefon (příloha č. 7)
- Vytleskávání slov, slabikujeme
- Pexeso s částmi oblečení

TĚLOVÝCHOVNÉ AKTIVITY

- Cvičíme s medvědy – jak chodí medvědi, s básničkou Paci
- Při oblékání – protažení, předvádíme, jak se oblékáme s básničkou při oblékání
- Medvěd ztratil čepičku
- PH Předej ponožku – na babu, baba má v ruce ponožku, tu předá tomu, koho chytí a ten se stává babou
- Soutěž v oblékání – rychlost a dodržení postupu

ČINNOSTI S DĚTMI JINÉ NÁRODNOSTI

Individuálně nebo ve skupince (podle potřeby) se učitelka věnuje dětem

– Prohlížení obrázků a jejich pojmenování – učitelka dítěti opakuje jeho využití, dítě obrázků pojmenovává nebo alespoň opakuje jeho název po učitelce

– Povídání při oblékání s dítětem – co si teď oblečeš? a podobně. Učitelka využívá volné chvíle v šatně, kdy se jednotlivých dětí ptá, co již mají na sobě a co si teprve oblečou.

– Učitelka říká názvy částí oděvu – dítě je hledá mezi kartičkami, ukazuje je, obléká si je. Je možné jen individuálně nebo se skupinkou dětí cizinců, kdy si navzájem říkají, jak se předmět jmenuje.

– Učitelka se dítěte ptá, co má na sobě, a pomáhá mu oblečení pojmenovat

– Při každé činnosti dítěte se ho ptá, co dělá, například při stříhání a lepení Velkého nákupu se ptá, co si vybralo.

– Malý popleta (Příloha č. 7)

Učitelka komunikuje s dětmi při každé příležitosti, s dětmi jiné národnosti si opakuje všechno, o čem si povídali společně. Didaktické hry může dětem připravit i místo odpočinku.

2. týden

V umýárně

NÁMĚTY K ROZHOVORU

- povídání nad jednotlivými předměty z umývárny a toalety (pojmenování, využití)
- společně vymýšlíme pravidla pro umývárnu a toaletu, vysvětlujeme medvídkovi důvody
- jaké jsou správné hygienické návyky (mytí rukou, mýdlo, čištění zubů, ...)
- popis jednotlivých obrázků nebo skutečných předmětů

VÝTVARNÉ ČINNOSTI

- Můj ručník – malba kartáčkem temperou na čtvrtku, po zaschnutí poutko
- Kelímek – kresba fixem na barevný papír, srolování a slepení
- V umýárně – kresba lidské postavy s atributy
- Hřeben – otisk ruky a domalování (možná společná práce)

GRAFOMOTORIKA

- Vlnky na vodě
- Ručník – kresba předkresleného vzoru

LITERÁRNĚDRAMATICKÉ ČINNOSTI

- Vymýšlíme a dramaturgizujeme příběh O ztraceném kartáčku
- Poslech vymyšlených příběhů z umývárny
- Práce s knihou – prohlížení encyklopedií, hledání obrázků určených předmětů
- Básničky – Česání, Zoubky, Mytí rukou

Česání (Michal Černík)

Hřebeni, hřebínku,
pěkně učeš maminku.

Hřebeni, hřebínku,
a mě učeš pěšinku.

Zoubky

V malinkatém domečku

bydlí spousta zoubčků.

Ať jsou všechny během chvíle

krásné, zdravé, čisté, bílé.

Kartáčkem je vyčistíme,

pastou hezky naleštíme.

Mytí rukou

To jsou prsty, to jsou dlaně,

mýdlo s vodou patří na ně.

Myju ručky do kulata,

Hotova jsem na to tata.

DIDAKTICKÉ HRY

- Kouzelná krabička (Příloha č. 7)
- Co k sobě patří? (Příloha č. 7)
- Uhodneš, na co myslím? (Příloha č. 7)
- Poradce (Příloha č. 7)
- Navzájem si vymýšlíme hádanky
- Slabikování slov, hledání první hlásky
- Pexeso

TĚLOVÝCHOVNÉ AKTIVITY

- Cvičení se šátky, protažení, cviky ve dvojicích – motivace cvičíme s ručníkem, jak se utíráme,...
- Chytni míč a řekni slovo (Příloha č. 7)
- PH Domečky (Příloha č. 7)

ČINNOSTI S DĚTMI JINÉ NÁRODNOSTI

individuálně či skupinově, činnosti se opakují v průběhu celého týdne

- Prohlížení obrázků, hledání shodných a jejich pojmenování
- Prohlížení a pojmenování předmětů přímo v umývárně a na toaletě
- Kouzelná krabička (Příloha č. 7)
- Pexeso, dítě učitelce pojmenovává nalezené předměty
- Učitelka se individuálně dítěte ptá např. při výtvarných činnostech na to, co

vytvořil a jak to vytvořil

Činnosti učitelka zařazuje podle potřeby, využívá každého vhodného okamžiku během dne. Činnosti zařazuje a opakuje ráno, když je méně dětí, místo odpočinku se individuálně věnuje dětem jiné národnosti, při pobytu na zahradě se snaží s dětmi komunikovat a opakovat názvy předmětů.

Příloha č. 5

II.

Co mám rád

Charakteristika integrovaného celku

Seznámení dětí hravou formou s druhy ovoce a zeleniny i jejich názvy. Pomocí smyslů poznávat co nám chutná a co ne, zjišťovat co je sladké a co kyselé. Získat elementární povědomí o využití ovoce, zeleniny a užitku pro nás a naše zdraví. S využitím tematických obrázků popisovat jednotlivé druhy ovoce i zeleniny. Vyjadřování v krátkých větách.

Očekávané výstupy

- vědomě využívat všech smyslů
- poznat a pojmenovat plodiny
- učit se nová slova a aktivně je využívat
- mít elementární povědomí o ochraně osobního zdraví
- záměrně pozorovat a všímat si rozdílů
- ovládat koordinaci ruky a oka, zdokonalení jemné motoriky
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- spolupracovat s ostatními a respektovat jejich potřeby

Vzdělávací cíle

- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj slovní zásoby a komunikativních dovedností
- rozvoj kooperativních dovedností a prosociálního chování
- vytváření elementárního povědomí v oblasti dostupných plodin a o ochraně osobního zdraví

Nabídka činností

NÁMĚTY K ROZHOVORU

- Jaké druhy ovoce a zeleniny známe, co kam patří.
- Co máme nejvíce rádi, jaké ovoce a zeleninu. Já mám z ovoce nejraději....., protože.....
- Co nás napadne, když se řekne citron. (Vyjádření celou větou)
- Hygiena, péče o zdraví – příprava ovoce a zeleniny, omývání, loupání
- Popis vybraného ovoce nebo zeleniny a jeho zařazení do skupiny
- Co můžeme udělat z ovoce, zeleniny – ovocný salát, dort, zeleninový salát, lečo,...

VÝTVARNÉ ČINNOSTI

- Mísa s jablky – otiskování rozkrojených jablek a dokreslení
- Měla babka – kresba obrázků k písničky
- Shodil větřík hrušku – trhání barevného papíru, lepení na šablonu
- Co mám rád – kresba tuší (obkreslení šablony), malba akvarelem
- Když se tvářím kysele – kresba „portrétu“ kamaráda
- Kompot – mačkaný krepový papír lepíme do předkreslené zavařovací sklenice, dolepujeme látku na víko

GRAFOMOTORIKA

- Mladší děti – Jak mícháme lečo
- Starší děti – dokreslení tvaru ovoce nebo zeleniny podle předlohy

LITERÁRNĚ DRAMATICKÉ ČINNOSTI

- Prohlížení atlasů, encyklopedií ovoce a zeleniny
- Dramatizace – Měla babka čtyři jablka. (umíme písničku, povídali jsme si nad obrázky)
- Básničky – Ovoce, Shodil větřík hrušku

Ovoce

Červené je jablíčko,

žlutá je hruška,

hrozny jsou zelené,

modrá je švestka.

V jedněch jsou jádérka

v druhých zas pecky

před jídlem musíme očistit všecky.

Shodil větřík hrušku

Shodil větřík, shodil hrušku,

do trávy jak na podušku.

Ještě, že tam tráva byla,

jinak by se uhodila.

- Písničky – Lečo (Miroslav Florian), Maluje sluníčko

DIDAKTICKÉ HRŮY

- Pojmenování potravin podle obrázků, skutečného ovoce a zeleniny
- Ochutnávání ovoce a zeleniny se zavřenýma očima – hádání co to je
- Příprava ovocného nebo zeleninového salátu
- Co to je? – poznej po hmatu nebo popiš ostatním
- Malý popleta (Příloha č. 7)
- Uhodneš, na co myslím? (Příloha č. 7)
- Skládání a popis obrázků do krátkých příběhů, dramatizace (Měla babka, Shodil větřík hrušku)
- Co je sladké – vyjmenování, vyhledání mezi obrázky, reálnými potravinami – následná ochutnávka
- Co to čichám? – zapojení čichu, zavázané oči, děti předem vědí, co jim budeme dávat čichat, jen musí správně spojit
- Ztracený začátek (Příloha č. 7)

TĚLOVÝCHOVNÉ AKTIVITY

- Cvičení s jablkem nebo bramborou – zdravotní cviky a cviky na protažení i ve dvojicích
- Chytni bramboru a řekni jedno ovoce nebo zeleninu (Příloha č. 7)
- Jahoda a citron – Obr a Paleček
- PH – Barevná jablíčka nebo lečo – pomíchala se jablíčka (zelenina), podle barev se rozdělí do košíků, vybíhají jen na předem určený signál

ČINNOSTI S DĚTMI JINÉ NÁRODNOSTI

S dětmi se během integrovaného celku pracuje individuálně i skupinově, podle potřeby. Učitelka by měla využít každou možnost, činnost a aktivitu pro komunikaci s dítětem. Děti jiné národnosti se učitelka ptá na to, co dělají během celého dne, při výtvarných aktivitách i při hře dětí.

- Pojmenování a popis ovoce a zeleniny podle reálného kusu v ruce, podle obrázků
- Měkla babka čtyři jablka – sestavování obrázků do děje a jednoduchý popis ve větách
- Co máš rád? Vyprávěj, co ti doma dává máma
- Malý popleta
- Rozhovory nad svačinou, o tom co jsme měli k obědu a podobně
- Uhodneš, na co myslím? (Příloha č. 7)
- Ztracený začátek (Příloha č. 7)

Příloha č. 6

III.

Naše město

Charakteristika integrovaného celku

Formou hry a tematických vycházek budeme pronikat do okolí mateřské školy a poznávat naše město. Získání elementárního povědomí o potřebě a využití určitých budov a zařízení pro fungování města. Získání kladného vztahu k místu kde žijeme.

Očekávané výstupy

- Osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, o našem městě
- Poznat a pojmenovat významná místa a budovy v našem městě
- Orientovat se a bezpečně se pohybovat v okolí
- Zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci
- Přirozeně a bez zábran komunikovat s jiným dítětem
- Těšit se z hezkých a příjemných zážitků, vycházek i ze setkání s novými věcmi
- Vyjadřovat svou představivost a fantazii pomocí jazyka
- Vyjadřovat samostatně a smysluplně své myšlenky, nápady, i představy ve vhodně zformulovaných větách

Vzdělávací cíle

- Seznamování s místem a prostředím ve kterém dítě žije, vytváření kladného vztahu k němu
- Rozvoj pohybových schopností
- Rozvoj komunikativních dovedností a kultivovaného projevu
- Rozvoj tvořivosti

Nabídka činností

NÁMĚTY K ROZHOVORU

- Medvídka Míšu seznamujeme s okolím mateřské školy a důležitých budovách ve městě
- převážně rozhovory na tematických vycházkách, pojmenování, popis a využití budovy, místa
- společně plánujeme trasu tematických vycházek nad mapou, u našeho vyrobeného města z krabiček
- povídání o budovách – druhy, jejich stavba
- povídání o užitku budov – nemocnice, kostel, hrad, obchody, školy, nádraží,....
- Chebský hrad – seznámení s historií, vymyšlení příběhů z hradu, proč a jak vyhořel, proč skončil opuštěný (Nekonečný příběh - Příloha č.7)
- Kde bydlím
- Popis tematických obrazů Město – kdo co ve městě dělá, co vše na obrázku vidíme a podobně

TEMATICKÉ VYCHÁZKY

- Společně naplánované vycházky do okolí k potřebným budovám, seznamujeme se s naším městem – vlakové a autobusové nádraží, škola, kostel, nemocnice, zimní stadion, divadlo, náměstí, obchody

VÝTVARNÉ ČINNOSTI

- Kresba domu kde bydlím, nebo vybrané potřebné budovy z našeho města
- Naše město – společná dlouhodobá výroba našeho města s papírových krabiček, podle skutečnosti, pracujeme s mapou, malba temperami, stříhání a lepení oken, malba a dokreslení ulic a parků

GRAFOMOTORIKA

- antény na domech, jak se kouří z komínů, okna

LITERÁRNĚ DRAMATICKÉ ČINNOSTI

- hry s panáčky v našem papírovém městě – Jak se žije ve městě
- Vymyšlení příběhů o chebském hradě, dramatizace vybraného
- Prohlížení knih, encyklopedií o městech, budovách, a stavbě domů

- Před odpočinkem čteme Krtek ve městě (Z., Miler, J.A., Novotný)

DIDAKTICKÉ HRY

- Popis cesty ze školky k určené budově v našem papírovém městě
- Vyprávěj příběhy podle obrázků – v divadle, v nemocnici, v obchodě, ve škole
- Popis nakreslené potřebné budovy a vyprávění o jejím užitku
- Porovnávání menší X větší budovy při stavbě městečka
- Malý popleta (Příloh č. 7) – Učitelka vypráví, jaké budovy stojí vedle sebe a staví je jinak, děti jí opravují (prostorová orientace)
- Malý ilustrátor (příloh č. 7)

TĚLOVÝCHOVNÉ AKTIVITY

- Jak se staví dům – motivované cviky na protažení, lokomoci
- PH – střecha, anténa, dveře (děti mění předem stanovené pozice u jednotlivých názvů)
- PH – Tiché domovy (obruče v prostoru na podleze jsou domovy, když hraje hudba tak svítí slunce, ale jakmile začne pršet (hudba utichne) musí se všichni schovat do domečků)
- Domečky (Příloha č. 7)

ČINNOSTI S DĚTMI JINÉ NÁRODNOST

Učitelka dětem jiné národnosti nabízí individuální či skupinové hry, činnosti a aktivity v průběhu celého dne.

- Rozhor nad obrázky, fotografiemi a pohledy budov, míst - děti popisují vzhled i využití dané budovy nebo místa
- Pojmenování a popis jednotlivých částí budov – podle obrázku, učitelka jim pomáhá
- Povídání nad naším papírovým městečkem – děti v celých větách popisují město, jaké budovy se v něm nacházejí, které spolu sousedí a podobně. Názorně si vše s učitelkou ukazují
- Vyprávění nad tematickými obrazy – město – co kdo ve městě dělá a proč...
- Malý ilustrátor (Příloha č. 7)

Učitelka by měla i během vycházek zapojovat děti jiné národnosti, ptát se jich na názvy budov a míst, která právě vidí. Ptát se na jejich minulost. Dávat dětem prostor pro vyjádření. Při výtvarných činnostech si nechat popsat postup práce, od čeho dítě začalo, jaké použilo výtvarné materiály a pomůcky.

Příloha č. 7

Zásobník her a činností zaměřený na rozvoj komunikativních dovedností

HRY A ČINNOSTI ZAMĚŘENÉ NA ROZVOJ SLOVNÍ ZÁSObY

Můj slovníček

Cíl: rozvoj slovní zásoby, pomoc při adaptaci dítěte, vytvoření bližší vazby mezi dítětem jiné národnosti a dětmi i učitelkou, získání pocitu sounáležitosti

Pomůcky: obrázky s věcmi denní potřeby v mateřské škole, u kterých má učitelka napsaný překlad slova do mateřštiny integrovaného dítěte

Organizace: skupina šesti dětí v kruhu na koberci

Děti si prohlíží obrázky a česky říkají, co na nich vidí. Učitelka je upozorní, že jejich kamarád to česky říct neumí, že jim vůbec nerozumí a že si společně zkusí pojmenovat obrázky nebo předměty v řeči jejich kamaráda jiné národnosti.

Učitelka dětem ukazuje předměty nebo obrázky. Společně si řeknou název věci česky a pak jim to učitelka přeloží do potřebného cizího jazyka. Všichni zkusí překlad opakovat po učitelce.

Aktivitu můžeme zařazovat v průběhu celého dne ve chvílkách, kdy čekáme v šatně, než se obléknou všechny děti. Není potřeba se hned učit více slov.

„Děti zkusíme se společně naučit pár slovíček (např.) vietnamsky, a vyzkoušíme si, jak je to obtížné pro cestovatele, který přijede do nové země a musí se učit cizí a úplně jinou řeč, než používáme v České republice.“

Co k sobě patří?

Cíl: rozvoj slovní zásoby, schopnosti kooperace a rozvoj schopnosti třídění

Pomůcky: předměty denní potřeby nebo kartičky s obrázky

Organizace: na koberci nebo u stolečku, děti ve dvojicích

Děti společně hledají mezi obrázky věci takové, které patří do jedné skupiny – například stolování: stůl, židle, talíř, sklenička a příbory. Všechny předměty postupně

pojmenovávají a přiřazují na hromádky podle skupin. Učitelka prochází mezi dětmi, ale většinu času tráví s dvojicí, ve které je dítě integrované.

Ztracený začátek

Cíl: rozvoj aktivní i pasivní slovní zásoby, soustředit se na to, co říkají ostatní, porozumět slovům, která slyší, pěstování jazykového citu

Organizace: u stolu nebo v kruhu na koberci, hra může probíhat individuálně, skupinově i hromadně

Učitelka vymýšlí vhodná slova, která většina dětí zná, vynechá u nich první hlásku. Děti doplňují hlásku, snaží se najít tu, která ze slova „utekla“. Řekne se například YBA (ryba, chyba), děti mohou mít několik návrhů na doplnění chybějící hlásky. Společně hledají tu správnou hlásku, slova si zkoušejí říkat a hledají, zda mají nějaký význam.

Poradce

Cíl: procvičování a opakování slovní zásoby k probíranému tématu, rozvoj samostatného myšlení a paměti

Pomůcky: dětská encyklopedie, obrázky z knížek, vše, co vidíme kolem sebe

Organizace: děti sedí v kruhu na polštářcích, na koberci

Učitelka si s dětmi v kruhu povídá o probíraném tématu, ukazuje obrázky a podobně. Každý si někdy neví rady, a i paní učitelka potřebuje někdy pomoc. Vystupuje v roli neinformovaného člověka a žádá děti o pomoc s porozuměním.

„Děti, jak si tady s vámi prohlížím ty obrázky, tak jsem z toho celá popletená. Nevím, co všechno patří do šatny ve školce, poradíte mi prosím?“

Kouzelná krabice

Cíl: rozvoj slovní zásoby a samostatného vyjadřování, procvičení pozornosti, osvojování základních pravidel při komunikaci

Pomůcky: krabice s obrázky nebo předměty hodící se k tématu probíhajícímu v MŠ, na začátku školního roku nebo při adaptaci cizojazyčného dítěte můžeme použít obrázky

Organizace: individuální nebo skupinová činnost, která může být realizována u stolečku i na koberci

Vždy jen jedno dítě vytahuje z kouzelné krabice jeden předmět. Předmět pojmenuje a všem kamarádům zkusí popsat, k čemu se používá. Ostatní děti naslouchají. Když se všichni vystřídají, zkusí vymyslet, proč byly v krabici právě tyto věci, co s nimi můžeme dělat ve školce a podobně.

Pokud učitelka pracuje s dítětem neovládajícím český jazyk tak společně zkouší předměty nebo obrázky jen pojmenovat.

Vlastní pohádka

Cíl: rozvoj slovní zásoby, jemné motoriky, rozvoj tvořivosti, kreativity a schopnosti spolupracovat

Pomůcky: obrázky věcí a předmětů hodících se k tématu, nůžky, lepidlo a pruh papíru z úzké role

Organizace: u stolečku individuálně nebo ve dvojici

Děti si vystřihnou předem připravené obrázky (podle věku a schopností) a zkusí si je sestavit na papír a podle obrázků pak vymýšlí krátký příběh, ve kterém bude každý obrázek využit ve správném pořadí. Příběh nebo pohádka se lepí na papír zleva doprava, abychom ho mohly i my správně „přečíst“. Děti pak učitelce vypráví příběh a ona jim ho pod obrázky zapíše. Společně si pak můžou v kruhu své krátké příběhy navzájem „přečíst“.

Před samotnou činností je potřeba si se všemi dětmi pojmenovat předměty na obrázcích.

Co nám chybí?

Cíl: rozvoj poznávacích schopností, rozvoj slovní zásoby, trénujeme paměť

Pomůcky: 6 až 8 obrázků nebo předmětů – předměty denní potřeby, předměty k našemu tématu

Organizace: individuálně i skupinově u stolečku nebo na koberci

Děti si společně prohlédnou a pojmenují předměty, které jim paní učitelka připraví. Učitelka je poté přikryje šátkem či jinou látkou a společně si zkouší vzpomenout na všechny věci pod látkou. Zkontrolují, zda na žádnou z věcí nezapomněly a znovu vše přikryjí. Učitelka při každé hře jeden z předmětů odebere tak, aby to nikdo neviděl. Děti po odkrytí hádají, co nám chybí. Hra se opakuje, učitelka může odebírat i víc předmětů najednou a pak je tam zase vrací. Může svou roli vždy předat jednomu z dětí, které pozná, jaký předmět v předešlé hře chyběl.

Uhodneš, na co myslím?

Cíl: rozvoj jazyka a slovní zásoby, odstranění strachu z vyjádření myšlenek před ostatními, rozvoj poznávacích schopností, procvičení paměti a pozornosti, sociální interakce, respektovat ostatní, naslouchat jim

Pomůcky: předměty a obrázky hodící se k tématu probíhajícímu v mateřské škole

Organizace: se skupinou dětí v kruhu na koberci

Do středu kruhu se položí několik předmětů, děti společně pojmenují všechny předměty. Učitelka pak myslí na jednu z věcí, děti jí kladou otázky tak, aby zjistily, na co myslí. Učitelka může odpovídat jen ano nebo ne. Když už děti hru budou zvládat, je možné, aby roli učitelky převzalo některé z dětí.

„Myslíte na věc, která má žlutou barvu?“

„Ano“

„Myslíte na věc, která se používá na čištění zubů?“

„Ano“

„Myslíte na kartáček na čištění zubů?“

Upozornit děti, že se ptáme celou větou.

Velký nákup

Cíl: rozvoj a prohloubení slovní zásoby, motoriky a samostatnosti, osvojení si základních pravidel komunikace

Pomůcky: reklamní letáky z obchodů, nůžky, velká čtvrtka, lepidlo

Organizace: děti sedí u stolečku

Učitelka dětem nabídne reklamní letáky, ve kterých mají vybrat a vystříhat, co je potřeba nakoupit, například na večeři, do koupelny, na oblečení a podobně. Děti si letáky prohlídnou, vystříhají a pak nalepí svůj nákup. Učitelka může nechat dětem volnost ve výběru zboží nebo jim může určit, že mají nakoupit jen zeleninu, oblečení, nádobí,...

Když mají děti nalepený seznam na velký nákup, tak si společně sednou na koberec a porovnávají své seznamy, navzájem si je „čtou“.

Vodopád slov

Cíl: rozvoj a prohloubení slovní zásoby, opakování slov k tématu, rozvoj paměti a sluchové percepce

Organizace: děti sedí v kruhu na koberci a vytvoří si menší skupinky

Skupinky dětí dostanou určená témata od učitelky, jedno dítě ze skupinky si sedne mezi děti a ty mu říkají všechna slova, která je napadají na dané téma. Dítě poslouchá a snaží se zapamatovat si co nejvíce slov. Pro hru mají děti učitelkou předem určenou dobu. Po skončení času pro jednu hru se dítě, které poslouchalo, snaží kamarádům vyjmenovat co nejvíce slov. Ostatní děti mu pomáhají a společně si vysvětlují slova, kterým někdo nerozumí. Děti se ve skupině vymění a dostanou jiné téma. Hru mohou hrát i všechny děti na jedno téma s jedním dítětem ve středu kruhu.

Malý popleta

Cíl: rozvoj a procvičení slovní zásoby, aktivace schopnosti verbálně vyjádřit svoje myšlenky

a názory, osvojování základních pravidel komunikace

Pomůcky: různé věci, které patří k sobě (oblečení, předměty stolování a hygieny)

Organizace: podle vybraných věcí zvolíme místo pro činnost

Věci máme položené na zemi, na stole a společně si je pojmenujeme. Dětem předvádíme nějakou činnost s vybranými věcmi a schválně to děláme špatně.

(obléknete si mikinu a pak si budete chtít oblékat tílko, a podobně). Děti by měly říct, že děláte něco špatně a mají říct, jak by se mělo správně postupovat. V předvádění špatných postupů se můžou vystřídat i děti.

Domečky

Cíl: rozvoj slovní zásoby v různých tematických okruzích, rozvoj pozornosti, sluchové percepce

Pomůcky: malé kartičky s obrázky zvířat, oblečení, jídla, barev a podobně. Obruče nebo židle jako domečky

Organizace: v kruhu nebo ve volném prostoru má každé dítě svůj domeček, ve kterém sedí

Učitelka dá každému dítěti kartičku s věcí, která teď bydlí v tom domečku, a společně si řeknou, jak se jmenuje. Věci se opakují. Učitel nebo jedno z dětí vyvolá jednu z věcí. Všechny děti, které mají v ruce obrázek vyvolané věci, si mezi sebou rychle vymění domečky. Mohou se vyvolávat i dvě až čtyři věci. Hra se může hrát bez obrázků, pokud víme, že si děti budou pamatovat, jakou věc jim učitelka určila. Ve hře si učitelka s dětmi může určit signál (tlesknutí, písknutí), na který si vymění domečky všechny děti. U starších dětí může být hra i na vypadávání.

Balíme na výlet

Cíl: procvičení paměti a pozornosti dětí, rozvoj receptivních i produktivních jazykových dovedností, rozvoj aktivní i pasivní slovní zásoby

Organizace: děti sedí v kruhu na polštářcích

Učitelka dětem vypráví příběh o tom, že pojedou společně někam na výlet. Je potřeba si pořádně naplánovat, co všechno si s sebou zabalíme do společného kufru. Každý může vzít s sebou jen jednu věc a ta by se v seznamu neměla opakovat. Děti po kruhu opakují větu a na konec přidávají do seznamu i svou věc.

Například „Do našeho společného kufru na výlet si zabalíme „

Dotyky

Cíl: rozvoj a procvičení pasivní i aktivní slovní zásoby, soustředit se na činnost, nevýběrové kontakty

Pomůcky: židle a šátek

Organizace: děti sedí v půlkruhu tak, aby viděly na židličku, na které bude sedět kamarád se zavázanýma očima

Společně si děti s učitelkou ukazují a pojmenovávají části těla, včetně detailů (palec, čelo, nehet, obočí,...). Dítě, které bude chtít, si sedne na židličku, učitelka mu zaváže oči. Děti po sobě postupně přicházejí a dotýkají se nějaké části těla dítěte a čekají, až dítě část svého těla správně pojmenuje. Dítě musí potvrdit správnost tvrzení sedícího se zavázanýma očima.

Kouzelný telefon

Cíl: stimulovat děti k verbálnímu vyjádření svých pocitů, myšlenek, odbourání komunikačních zábran, rozvoj a procvičení slovní zásoby

Pomůcky: společně vyrobený mikrofon

Organizace: děti sedí v kruhu na židličkách a střídají se o mikrofon

Učitelka zvolí téma například, co nejraději jím, s čím si ve školce nejraději hraji, co jsem dnes ve školce vyráběl ... Má v ruce mikrofon a sama dětem vypráví na stanovené téma, potom předá mikrofon dítěti po pravé ruce. Mikrofon bude putovat od dítěte k dítěti a každé něco poví k tématu. Děti, které nám nic nechtějí sdělit, do ničeho nenutíme.

Chytni míč a řekni slovo

Cíl: pojmenovat většinu toho, čím je dítě obklopeno, slovně reagovat, kooperace ve dvojici

Pomůcky: míč podle věku dětí a jeho užití (kutálení menší, házení větší míč)

Organizace: děti stojí proti sobě ve dvojici a míč si hází nebo sedí proti sobě a míč si kutálí mezi sebou

Dítě, které má v ruce míč, musí rychle říct nějaké slovo a míč zase vrátí kamarádovi, ten reaguje a vymyslí a řekne další slovo. Hra se může ztížit, když děti musí vymýšlet slova na dané téma. Dobroty, koupelna, třída, zvířata,....

HRY A ČINNOSTI ZAMĚŘENÉ NA POROZUMĚNÍ SLYŠENÉHO

Poznej podle popisu

Cíl: dokázat pozorně naslouchat, vnímat co říkají ostatní děti, procvičení slovní zásoby, porozumět slyšenému, vyjadřovat své myšlenky, dokázat popsat předmět

Organizace: realizace je možná kdekoli a kdykoli, když jsou děti v klidu

Učitelka nebo vybrané dítě si vyberou nějaký předmět, který je ve vymezeném prostoru a jednoduše ho dětem popíše (barva, tvar, velikost, využití a podobně). Učitelka předmět popisuje v celých větách a vyžaduje to i po vybraném dítěti.

Telefon

Cíl: rozvoj schopnosti naslouchat, vnímání a rozlišování slova, porozumění slyšenému, nevýběrový kontakt s kamarádem vedle sebe, získání pocitu sounáležitosti

Organizace: děti sedí v kruhu na koberci nebo na židlích

Při prvních hrách posílá vzkaz učitelka, pak už si mohou děti vymýšlet vzkazy samy. Vzkaz může být ve formě jednoho slova na dané téma, dle volného výběru, starší děti si mohou posílat i krátké věty. Je možné zkusit posílat i jednoduchá slova v cizím jazyce. První posílá vzkaz, např.: „kamarád“, dítěti sedícímu po pravici. Postupně si děti předají vzkaz po celém kruhu, poslední dítě řekne vzkaz nahlas. Děti se snaží, aby se slovo k poslednímu hráči dostalo beze změny.

Malý ilustrátor

Cíl: Porozumět slyšenému, rozvoj sluchové percepce, výtvarné ztvárnění slyšeného

Pomůcky: papíry, pastelky, sešíváčka, pohádková kniha

Organizace: dítě, skupinka dětí sedí u stolu, před sebou má pastelky a papíry

Učitelka předčítá nebo vypráví kousek pohádky, dítě pozorně poslouchá. Po chvíli se čtení přerušuje, dítěti se řekne, aby nakreslilo, co jste právě četli. Když je s obrázkem hotovo, začneme pokračovat ve čtení. Po chvíli opět přestaneme číst a necháme dítě kreslit. V průběhu čtení necháme dítě nakreslit tři až čtyři obrázky, které pak sešijeme sešíváčkou. Společně si pak můžeme pohádku převyprávět podle dětských ilustrací.

Uši v pozoru

Cíl: zaměření na pozornost, přemýšlet u toho, co poslouchám, rozlišování slyšeného

Organizace: děti pohodlně sedí, leží a poslouchají známou pohádku

Učitelka dětem čte nebo vypráví známou pohádku, ty pozorně poslouchají. Předem se domluví, že zvednou ruku, udělají nějaký zvuk pokaždé, když zaslechnou předem domluvené slovo v pohádce.

LITERÁRNĚ DRAMATICKÉ HRY A ČINNOSTI

Nekonečný příběh

Cíl: rozvoj a prohloubení pozornosti a soustředění, rozvoj slovní i obsahové tvořivosti, udržení souvislosti a kontinuity příběhu

Pomůcky: předměty, obrázky pro inspiraci dětí

Organizace: děti sedí v kruhu na koberci

Učitelka navodí situaci, při které obrázek či předmět dětem ukáže a vypráví dětem: „*Našla jsem ve staré skříni tuto rozbitou hračku a nemůžu přijít na to, jak se jí to mohlo asi stát. Děti, jak se vůbec mohla dostat do té staré skříně?*“

Učitelka vyzve děti, ať zkusí vymyslet, jak to s hračkou mohlo být, kdo a jak ji rozbil a proč byla tak dlouho schovaná ve skříni. Nechá dětem volnost pro kreativitu a vyjádření nápadů, jen občas si vezme slovo, aby nápady shrnula. Děti vede učitelka k dodržování pravidel komunikace, nasloucháme, neskáče se do řeči.

Ze života zvířat

Cíl: rozvoj slovní i obsahové tvořivosti, udržení kontinuity rozhovoru, odbourání strachu ze slovního projevu před ostatními dětmi, kooperace a navazování kontaktů a sdílení pocitů

Pomůcky: plyšová zvířata, vyrobené papírové loutky zvířat

Organizace: děti sedí pohodlně na koberci tak, aby viděly na vybranou dvojici dětí, která stojí nebo sedí před nimi

Vybraná dvojice si zvolí, jaká jsou zvířata, a rozehrájí mini scénku ze života zvířat. Například: jak se seznamují dvě zvířata, domlouvají se, kde a jak seženou potravu, kde budou mít pelíšek, plánují, co dnes společně podniknou. Jedno ze zvířat právě uniklo z nebezpečné situace a podobně.

Jak to bylo pohádka?

Cíl: samostatně se vyjadřovat a používat celé věty, rozvoj a procvičení slovní zásoby, rozvoj slovní i obsahové tvořivosti

Pomůcky: seřazené obrázky z pohádek

Organizace: individuální činnost u stolu, skupinově doporučuji provádět v půlkruhu na koberci tak, aby všechny děti viděly obrázky stejně

Na podložce nebo na magnetické tabuli jsou připraveny obrázky, seřazené zleva doprava. Děti vypráví příběh nebo pohádku podle obrázků. Starší děti si mohou podle obrázků vymýšlet vlastní příběh.

Loutkové divadlo

Cíl: kooperace, odbourání strachu z verbálního vyjadřování, rozvoj mluveného projevu, porozumět slyšenému, rozvoj a procvičení slovní zásoby

Pomůcky: dětmi vyrobené papírové loutky na dřívku od nanuku k jednoduché pohádce nebo příběhu

Organizace: „herci“ s loutkami klečí za stolem přikrytým prostěradlem, ostatní děti (diváci) sedí na židlích nebo na koberci jako v divadle

Učitelka s dětmi přečte jednoduchou pohádku nebo příběh, společně si ji zopakují a povídají si o postavách a jejich vlastnostech. Podle pohádky každé dítě zkusí vyrobit vlastní loutku. Poté se vyberou „herci“, kteří pohádku zkusí dramatizovat. Učitelka dělá vypravěče, ale u starších dětí se této role může ujmout někdo z dětí. Diváci pozorně sledují děj pohádky. Po skončení představení si mohou povídat o tom, co „herci“ ve svém podání upravili, zda na něco nezapomněli.

Místo loutek si mohou děti vyrobit papírové masky na obličej.

Vyprávění podle obrázků

Cíl: pokusit se volně popsat a pojmenovat, co je na obrázku, udržet kontext příběhu, rozvoj slovní i obsahové tvořivosti

Pomůcky: papír s 12ti nakreslenými obrázky z pohádky nebo vymyšleného příběhu, stejné obrázky rozstříhané na jednotlivé obrázky a seřazené podle posloupnosti příběhu

Organizace: děti sedí v kruhu na koberci

Učitelka dá do středu kruhu list papíru s obrázky a nechá ho děti prohlédnout. A vypráví: „*Našla jsem na půdě tenhle papír s obrázky a nevím, kdo ho tam nechal, ani kdo ho nakreslil. Ale moc se mi líbí ty obrázky, jen nevím, o čem ty obrázky vyprávějí.*

Pomohly byste mi prosím podle jednotlivých obrázků vyprávět celý příběh?“

Učitelka dá první obrázek dítěti, které začne s vyprávěním. Když dopovídá, obrázek odloží doprostřed kruhu, kam se postupně přidávají i ostatní obrázky, o kterých budou

další děti vyprávět. Nakonec je příběh dovyprávěn, obrázek složen. Učitelka dětem poděkuje za pomoc. Poté si mohou o příběhu povídat, co by mohlo být jinak, čeho by se bály a podobně. Děti vždy navazují s vyprávěním tam, kde skončil jejich kamarád.

Uhodni konec příběhu

Cíl: rozvoj tvořivosti a fantazie, procvičování slovní zásoby, pozorně naslouchat a porozumět slyšenému

Pomůcky: méně známé pohádky, vymyšlený příběh k aktuálnímu tématu

Organizace: činnost můžeme zařadit během čtení méně známé pohádky při odpočinku

Děti pozorně poslouchají čtenou nebo vyprávěnou pohádku, před závěrem pohádky dáme dětem prostor k dokončení pohádky. Každý může říci, jak by podle něj pohádka měla dopadnout. Děti mají dostat dostatečný prostor pro vyjádření nápadů a myšlenek.

Příloha č. 8

